

Arkivsak-dok. 201202125-81
Saksbehandler Henrik Natvig

Saksgang
Fylkesutvalget

Møtedato
09.09.2014

UTTALELSE TIL ENDRING AV BYGGTEKNISK FORSKRIFT TIL PLAN OG BYGNINGSLOVEN

Forslag til

VEDTAK

1. Oppland Fylkeskommune ønsker å være et foregangsfylke i arbeidet med universell utforming og er opptatt av at lovverket stiller høyer krav til framtidens bygg og uteområder.
2. De minstekrav som stilles i dagens byggetekniske forskrifter er viktige for å nå målet om rett til full samfunnsdeltagelse og likestilling for alle. Den foreslåtte endringen av krav til snusirkel vil hindre tilgjengelighet for brukere av den mest vanlige rullestoltypen, og fylkeskommunen fraråder derfor forslag B.
3. Forslag A om å redusere kravet til universell utforming for 50 % av boenhetene under 50 m² vil ha mindre uheldige konsekvenser for rullestolbrukere enn forslag B. Fylkeskommunen er opptatt av at regelverket skal stimulere til økt boligbygging i sentrumsområder, og et hensiktsmessig regelverk for å oppnå dette, men mener unntaket bør begrenses til boenheter under 35 m².
4. Fylkesutvalget anser at forslaget om en reduksjon av krav til stigningsforhold og tilgjengelig uteareal vil være negativt, særlig for barn og elders mulighet for sosial deltagelse i større boligområder. Endringen frarådes på bakgrunn av disse hensyn.
5. Fylkeskommunen er opptatt av at lovverket knyttet til rømningsveier ved brann må stille krav til sikkerhet for de personer som ikke har mulighet til selv å bevege seg til sikkerhet.

Rasmuss O. Vigrestad
fylkesrådmann

Hjalmar Solbjør
Ass. fylkesrådmann

Elektronisk vedlegg:

Høringsvar fra Rådet for likestilling av personer med funksjonsnedsettelse i Oppland

Lenke:

Høringsnotat fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kmd/dok/hoeringer/hoeringsdok/2014/Horing-Forslag-til-endringer-i-byggeteknisk-forskrift/Horingsbrev.html?id=762280>

Bakgrunn

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sendt forslag til endringer av byggetekniske forskrifter til plan- og bygningsloven til høring. Endringene omhandler i hovedsak krav til tilgjengelighet til og i boliger. Målet med endringene er å gjøre det enklere og rimeligere å bygge boliger, men prinsippet om universell utforming og tilgjengelighet for boliger skal ligge fast.

Det foreslås to alternative endringer av tilgjengelighetskrav i boenhet:

A Unntaksalternativet – kun for små boenheter

B Reduksjonsalternativet – for alle boliger med krav om tilgjengelig boenhet.

Øvrig foreslås endringer i krav til uteareal og krav til vinduer og dører.

Saksframstilling

Universell utforming i Oppland

Oppland Fylkeskommune har vært et foregangsfylke når det gjelder arbeidet med universell utforming og vedtok allerede i Fylkestinget 18. – 19. september 2007 å være i front i arbeidet med universell utforming ved å bidra med kunnskap og nettverksbygging, samt å utvikle strategier for universell utforming i de samfunnsområdene som ligger innunder fylkeskommunens ansvarsområde.

Fylkeskommunene og fylkesmannsembetene i Hedmark og Oppland ble pilotfylker i regjeringens program for universell utforming 2010-2013. Målsetningen med arbeidet var å kartlegge og formidle kunnskap om universell utforming, og bidra til at bygg, uteområder og transportsystemer bygges i henhold til disse standardene. Nettverket og arbeidet for universell utforming av Opplandssamfunnet videreføres i tett samarbeid med Hedmark.

Innspill fra rådet for likestilling av funksjonshemmede i Oppland

Uttalelse til høringen fra RLF Oppland ligger vedlagt i saken. RLF mener at endringsforslaget bør avvises eller modereres vesentlig. Deres vurderinger er vektlagt høyt i fylkesrådmannens tilrådning, og er i stor grad i samsvar med råd fra fagavdeling plan og miljø.

Fylkesrådmannens merknader til høringsforslaget

Departementet legger fram en rekke forslag til endring av byggetekniske krav for boliger og boligområder. Det redegjøres i liten grad bakgrunnen for de krav som er i dagens regelverk og med det konsekvensene for en eventuell endring. I hovedsak er målsetningen med endringen er en reduksjon av byggekostnader og forenkling av utformingen til uteområder.

Den mest omfattende endringen er forslag til endring av tilgjengelighetskrav i boenhet, hvor det foreslås to alternativer:

A - Unntak fra tilgjengelighetskrav for inntil 50 prosent av boenheter på 50 m² BRA eller mindre i en bygning

B - Krav til snusirkel reduseres fra 1,5 m til 1,4 m og skal gjelde i kun ett rom av hver funksjon

Bakgrunnen for forslag A er undersøkelser som viser at kun 10 % av personer over 67 år bor i leilighet under 50 m², som er og vil bli den største gruppen med behov for hjelpemidler i eget hjem.

Bakgrunnen for forslag B er sammenligning med øvrige nordiske land som har et todelt system med normal krav på 1,3 meter og forhøyet krav på 1,5 meter snusirkel. Normalkravet forutsetter da en rullestol for innendørsbruk og en for utendørsbruk. Dagens krav i forskriftene med 1,5 meter snusirkel er på bakgrunn av mål for kombinertrullestol for begrenset utendørsbruk som utgjør 77% av rullestolene formidlet gjennom NAV.

Fylkesrådmannen mener en reduksjon av krav til snusirkel slik foreslått i alternativ B helt klart vil være et tilbakeskritt i målsetningen om et bedre tilrettelagt samfunn. Bakgrunnen for dagens krav er helt klart begrunnet med å skulle være funksjonell og fleksibel i forhold til valg av rullestoltype. En reduksjon av snusirkel til 1,4 meter vil etter vårt syn innebære mindre bevegelsesfrihet for enkelte grupper som ikke har anledning til å skifte rullestol mellom innendørs og utendørs bruk.

Fylkesrådmannen kan se den samfunnsøkonomiske nytten av en fjerning av krav til universell utforming for 50 % av små leiligheter under 50 m² i en bygning. Dette kan gi en mer arealeffektiv utbygging og et mer variert tilbud av leiligheter på boligmarkedet. Men det er i utgangspunktet boliger under 35 m² som er vanskelig å tilpasse dagens krav for rullestolbrukere.

Den negative konsekvensen av forslaget vil være at det tar lenger tid å øke andelen tilrettelagte boliger fra dagens 7 % og dermed vanskeliggjøre målsetningen om at flest mulige med behov for hjelpemidler skal kunne bo hjemme i framtiden. Utforming og tilbud av boliger er i stor grad utbyggerstyrt og hvordan vil innvirke på framtidig utbyggingsmønster er vanskelig å forutse, men av de to alternative forslagene vil antagelig dette ha minst innvirkning for rullestolbrukere.

Dersom regelverket endres vil fylkesrådmannen råde regjeringen til å begrense endringen til unntak for boliger under 35 m².

Det foreslås å fjerne kravet om universell utforming til felles uteareal for større boligområder med småhus der det ikke er krav om heis. Videre foreslås det å redusere kravet til stigningsforhold for gangatkomst til bolig fra 1:20 til 1:15 per løpemeter.

Dette begrunnes med at begrepet «større boligområder» har blitt tolket ulikt, og det vil være bedre at den enkelte kommune legger premisser for nye boligområder inn i sine planer. En reduksjon av krav til stigningsforhold er begrunnet med en enklere utnyttelse av tomter med krevende terreng.

Forslaget vil innebære at det for større enebolig- og rekkehusområder ikke vil være et krav om tilgjengelighet til lekeplass og fellesområder.

Fylkesrådmann mener dette vil få konsekvenser for rullestolbrukere, spesielt barn og eldre bosatt i utbyggingsområder med stor andel av eneboliger og rekkehus, noe som vil være uheldig for muligheten til deltagelse i nærmiljøet. Utbygging utenfor tettsteder og byer består i hovedsak av denne typologien boliger og endringen vil gjelde de fleste utbyggingsområdene i Oppland. Når det gjelder reduksjon av krav til stigningsforhold har dagens regelverk mulighet for unntak om terrenget tilsier det. En endring som vil redusere fremkommelighet for enkelte virker derfor unødvendig. Fylkesrådmannen frarår derfor denne endringen.

Øvrig er det foreslått følgende endringer av mer teknisk art som må vurderes av byggtekniske fagkyndige:

- Redusert krav til åpningskraft for dør.
- Skjerpet krav til sikkerhetsglass i vindu og andre glassfelt.
- Endret krav til utgang fra branncelle i risikoklasse 4.
- Enkelte redaksjonelle endringer.

Fylkesrådmannen viser til innspill fra Rådet for likestilling av personer med funksjonsnedsettelse i Oppland, som er bekymret for funksjonshemmedes mulighet for rømning fra bygg med mange etasjer. En endring av regelverket for utgang fra brannceller som foreslått innebærer men først må bevege seg ned en etasje før rømningsveien leder ut. Forskriften må derfor også stille krav til sikkerhet for de personer som ikke har mulighet til å bevege seg til sikkerhet.

Fylkesrådmannens tilrådning:

1. Oppland Fylkeskommune ønsker å være et foregangsfylke i arbeidet med universell utforming og er opptatt av at lovverket stiller høyer krav til framtidens bygg og uteområder.
2. De minstekrav som stilles i dagens byggetekniske forskrifter er viktige for å nå målet om rett til full samfunnsdeltagelse og likestilling for alle. Den foreslåtte endringen av krav til snusirkel vil hindre tilgjengelighet for brukere av den mest vanlige rullestoltypen, og fylkeskommunen fraråder derfor forslag B.
3. Forslag A om å redusere kravet til universell utforming for 50 % av boenhetene under 50 m² vil ha mindre uheldige konsekvenser for rullestolbrukere enn forslag B. Fylkeskommunen er opptatt av at regelverket skal stimulere til økt boligbygging i sentrumsområder, og et hensiktsmessig regelverk for å oppnå dette, men mener unntaket bør begrenses til boenheter under 35 m².
4. Fylkeskommunen anser at forslaget om en reduksjon av krav til stigningsforhold og tilgjengelig uteareal vil være negativt særlig for barn og eldres mulighet for sosial deltagelse i større boligområder. Endringen frarådes på bakgrunn av disse hensyn.
5. Fylkeskommunen er opptatt av at lovverket knyttet til rømningsveier må stille krav til sikkerhet for de personer som ikke har mulighet til selv å bevege seg til sikkerhet.